

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Winkler-Galicka

Sędziowie: SSO Hanna Bartkowiak (spr.)

SSO Małgorzata Ziółka

Protokolant: st. prot. sąd. Barbara Janiszewska-Górka

przy udziale Arkadiusza Dzikowskiego Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2018 r.

sprawy **D. M. (1)**

oskarżonego z art. 180a kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Obornikach

z dnia 17 kwietnia 2018 r., sygn. akt II K 54/18

1. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.
2. Zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów procesu za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 zł i wymierza mu opłatę za II instancję w kwocie 60 zł.

Małgorzata Ziółka Małgorzata Winkler-Galicka Hanna Bartkowiak

UZASADNIENIE

D. M. (1) został oskarżony o to, że w dniu 16 grudnia 2017 r. w O. na ulicy (...) na drodze publicznej kierował pojazdem marki V. (...) o nr rej. (...), pomimo wydania w dniu 30 kwietnia 2013 r. przez Starostę (...) decyzji nr KR.5430.4.24.2013 o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami, tj. przestępstwo z art. 180a kk.

Sąd Rejonowy w Obornikach, wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2018 r. wydanym w postępowaniu przeprowadzonym pod sygn. akt II K 54/18 uznał **oskarżonego D. M. (1)** za winnego tego, że w dniu 16 grudnia 2017 r. w O. na ulicy (...) na drodze publicznej kierował pojazdem marki V. (...) o nr rej. (...), pomimo wydania w dniu 30 kwietnia 2013 r. przez Starostę (...) decyzji nr KR.5430.4.24.2012 o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami kat. A, B, tj. popełnienia przestępstwa z art. 180a kk i za to na podstawie przytoczonego przepisu wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 42 § 1a pkt 1 kk, art. 39 pkt 3 kk, art. 43 § 1 kk Sąd orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat. Ponadto zwolnił oskarżonego od konieczności ponoszenia kosztów sądowych, którymi obciążył Skarb Państwa (k. 38).

Powyższy wyrok zaskarżył obrońca oskarżonego. Apelujący podniósł zarzut rażącej niewspółmierności wymierzonej kary.

Podnosząc w ten sposób obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie wobec oskarżonego kary ograniczenia wolności ze zobowiązaniem oskarżonego do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne, względnie – o wymierzenie oskarżonemu kary 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 2 lata, ewentualnie – o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania (k. 46-47).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna i nie zasługiwała na uwzględnienie.

Przed odniesieniem się do konkretnych zarzutów apelacyjnych Sąd Okręgowy będąc do tego ustawowo zobligowany, zbadał czy nie wystąpiły uchybienia, o których mowa w art. 439 kpk i art. 440 kpk, powodujące konieczność ingerencji w zaskarżony wyrok niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, po czym stwierdził, że w sprawie nie ujawniły się żadne bezwzględne przyczyny odwoławcze ani nie wystąpiła rażąca niesprawiedliwość wyroku.

Stwierdzić również należy, iż kontrola odwoławcza zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, że Sąd I instancji orzekając wziął pod uwagę wszystkie przeprowadzone dowody. Każdy z ujawnionych w toku przewodu sądowego dowodów poddany został ocenie, która uwzględnia wskazania doświadczenia życiowego i reguły logicznego rozumowania. Sąd I instancji w jasny i przekonujący sposób przedstawił tok swojego rozumowania. W efekcie dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych dotyczących popełnienia przypisanego oskarżonemu D. M. (1) przestępstwa. Ustalenia te de facto nie były też kwestionowane przez apelującego.

Natomiast podniesiony przez obrońcę zarzut rażącej niewspółmierności okazał się chybiony i nie doprowadził do zmiany wymiaru kary orzeczonej wobec D. M. (1).

Przypomnienia w tym miejscu wymaga, że zarzut rażącej niewspółmierności kary, jako zarzut z kategorii ocen, można podnosić wówczas „gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, innymi słowy – gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą” (vide: wyrok SN z 11 kwietnia 1985r. V KRN 178/85, OSNKW 1985/7-8/60). Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę ocen co do jej wymiaru, ale różnice tak zasadniczej natury, że karą dotychczas wymierzoną nazwać można by niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (vide: wyrok SN z 2 lutego 1995 r., II KRN 198/94, OSNKW 1995/5-6/33).

Po przeanalizowaniu wszystkich okoliczności kontrolowanej sprawy i uwzględnieniu danych osobopoznawczych o sprawcy, Sąd odwoławczy doszedł do wniosku, że orzeczona wobec oskarżonego kara była ze wszech miar celowa, oczekiwana i sprawiedliwa. Trzeba było bowiem zaakceptować przedstawione precyzyjnie przez Sąd Rejonowy przesłanki jakimi kierował się przy wyborze wymiaru kary, kary która jest adekwatna do czynu jakiego dopuścił się D. M. (1). Sąd I instancji prawidłowo ustalił, że zachowanie oskarżonego cechowało się znacznym stopniem społecznej szkodliwości czynu, jego czyn godził w istotne dobro prawne jakim jest bezpieczeństwo ruchu drogowego. Sąd Rejonowy wziął przy tym pod uwagę wszystkie okoliczności obciążające oraz słusznie nie dostrzegł okoliczności łagodzących. Wymierzona oskarżonemu kara 3 miesięcy pozbawienia wolności mieści się i tak w dolnych granicach ustawowego zagrożenia przewidzianego przez ustawę za przestępstwo z art. 180a kk, które stanowi kara grzywny, ograniczenia wolności bądź pozbawienie wolności do lat 2. Mając więc na uwadze wszystkie okoliczności przedmiotowej sprawy kara ta nie może być w żadnym razie uznana za nadmiernie surową. Przeciwnie, trafnie odzwierciedla ona winę, szkodliwość społeczną zachowania oskarżonego i oddaje właściwie społeczny sprzeciw dla sprawcy tej kategorii przestępstw. Zachowanie oskarżonego, który nie respektuje orzeczonego wobec niego cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami okazując w ten sposób całkowite lekceważenie porządku prawnego zasługiwało na odpowiednio surową karę.

W ramach omawianego zarzutu uwypuklić również należy, iż skarżący nie wykazał skutecznie, aby Sąd orzekający pominął istotne okoliczności mające wpływ na wymiar kary, bądź tym okolicznościom nie nadał właściwego znaczenia.

Warto w tym miejscu przytoczyć, akceptowany przez Sąd Okręgowy, pogląd Sądu Apelacyjnego w Warszawie, zgodnie z którym „rażąca niewspółmierność, o której stanowi przepis art. 438 pkt 4 kpk, zachodzi tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary stwierdzono by wyraźną różnicę pomiędzy karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej. Zarzut określony treścią art. 438 pkt 4 kpk jest zarzutem z kategorii ocen i zasługuje na uwzględnienie tylko wówczas, gdy wykaże się, że sąd orzekający pominął istotne okoliczności mające wpływ na wymiar kary, bądź tym okolicznościom nie nadał właściwego znaczenia i w konsekwencji wymierzył karę niewspółmierną w stopniu rażącym” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 stycznia 2018 r., II AKa 401/17, Legalis nr 1720194).

Apelujący obrońca duże znaczenie przywiązywał do faktu przyznania się przez podsądnego do popełnienia zarzuconego mu czynu i wyrażenia skruchy. W ocenie Sądu Okręgowego przyznania się do winy przez D. M. (1) nie można przeceniać mając na uwadze fakt, że został on przez funkcjonariuszy Policji zatrzymany „na gorącym uczynku”, a więc jego sprawstwo było niewątpliwe. Również rzekome wyrażenie skruchy przez podsądnego ma się nijak do treści jego karty karnej, z której wynika, że 7 miesięcy przez popełnieniem czynu będącego przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie oskarżony został skazany za tożsame przestępstwo z art. 180a kk, za które wymierzono mu karę grzywny. Także tłumaczenie D. M. (1), iż kierował samochodem mimo braku odpowiednich uprawnień z uwagi na ogromną chęć spotkania się z dziećmi nie widzianymi od 3 miesięcy nie mogło wywrzeć oczekiwanego wpływu na wymiar kary, ponieważ, jak słusznie zauważył Sąd I instancji, nic nie stało na przeszkodzie by oskarżony zobaczył się z dziećmi nie łamiąc jednocześnie przepisu art. 180a kk, korzystając ze środków komunikacji miejskiej, taksówki lub pomocy kogoś znajomego posiadającego uprawnienia do kierowania samochodem. Zdaniem Sądu Okręgowego oskarżony jest całkowicie bezkrytyczny wobec swoich czynów.

Sąd II instancji nie miał także żadnych zastrzeżeń do decyzji Sądu Rejonowego o niezastosowaniu środka probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Zgodnie z art. 69 § 1 kk (w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r.) sąd ma możliwość zastosowania wspomnianej instytucji jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa nie był skazany na karę pozbawienia wolności i jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa. Rację miał obrońca wskazując, iż w czasie popełnienia przedmiotowego czynu D. M. (1) nie był skazany na karę pozbawienia wolności. Za wszystkie wcześniej popełnione przestępstwa wymierzane mu były kary o charakterze wolnościowym (vide: karta karna k. 5). Jednakże, jak słusznie wywnioskował Sąd I instancji, trudno w stosunku do oskarżonego postawić pozytywną prognozę kryminologiczną w sytuacji, gdy już kilkakrotnie dopuszczał się on popełnienia różnego rodzaju przestępstw, w tym również z art. 180a kk. Pomimo wymierzania kar o charakterze wolnościowym oskarżony pozostaje bezrefleksyjny i w dalszym ciągu narusza porządek prawny. W tej sytuacji, zarówno w ocenie Sądu odwoławczego, jak i Sądu Rejonowego, jedynie wymierzenie kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania będzie w stanie w stosunku do D. M. spełnić wszystkie cele kary i w odczuciu społecznym zostanie odebrane jako właściwa reakcja wymiaru sprawiedliwości na tego typu czyn i sylwetkę sprawcy.

Sąd II instancji nie miał także żadnych zastrzeżeń co do orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i to na okres 2 lat. W sytuacji skazania oskarżonego za czyn z art. 180a kk orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych jest obligatoryjne na podstawie art. 42 § 1a pkt 1 kk. A dodać trzeba, że przepis ten został wprowadzony do Kodeksu karnego z dniem 1 czerwca 2017 r., a więc przed popełnieniem czynu przez D. M..

Sąd Okręgowy nie stwierdził też żadnych powodów aby uchylić zaskarżony wyrok i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania, o co alternatywnie wnosił obrońca w apelacji. Skarżący nie przedstawił przy tym żadnych takich zarzutów odwoławczych, które uzasadniałyby kasatoryjny charakter rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy w całości, o czym orzekł w pkt 1 sentencji.

W pkt 2 wyroku Sąd Okręgowy orzekł o kosztach postępowania odwoławczego. Na podstawie art. 636 § 1 kpk w zw. z art. 626 § 1 kpk zasądził od oskarżonego D. M. (1) na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów procesu za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 zł tytułem zryczałtowanej opłaty za doręczenie wezwań i innych pism. Kwota ta wynika z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym (Dz. U. z 2013r., poz. 663 ze zm.). Z kolei, na podstawie art. 8 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz. U. z 1983 r., nr 49, poz. 223 ze zm.) wymierzono oskarżonemu opłatę za II instancję w wysokości 60 zł.

Małgorzata Ziółcka Małgorzata Winkler-Galicka Hanna Bartkowiak